

F i e t i s t e n.

Utgifwen

af

P. Waldenström.

Tryckningens femte årgången.

N:r 5

September

1886.

Svar på bref.

"Hvad menar apostelen Jakob med frestelser, när han i Kap 1: 2 säger: Hållen det för all glädje, när I råten i mångahanda frestelser?" — För att kunna någorlunda nöjaktigt besvara detta spörsmål är det nödvändigt att se efter, huru det här begagnade ordet "frestelse" för öfrigt användes i nya testamentet.

Ordet "frestelse" betyder egentligen ett försök att förleda någon till något ondt. Sålunda kallas djävulens försök, att förleda Jesus till fall, en frestelse (Luk. 4: 13). Vidare betecknar det allehanda yttre omständigheter och förhållanden, som kunna vara egnade att fresta den troende att wita af ifrån Herren. I denna mening säger Herren till sina lärjungar i Getsemane: Waken och bedjen, att I icke inkommen i frestelse (Matt. 26: 41). I samma mening lärer han sina lärjungar att bedja: Fader vår, inför oss icke i frestelse (Matt. 6: 13*). I synnerhet räknas till dessa omständigheter lidanden för trons skull.

I Luk. 8: 13 heter det om de ordets hörare, som äro lika den såd, som föll på hälleberget: De tro till en tid, men i frestelsens tid affalla de. Och hvad som der menas med "frestelsens tid", det så wi weta af Matt. 13: 21, der frälsarens ord återgifwas sålunda: "Sedan betröf och förföljelse för ordets skull påkommit". Frestelse är således der det samma som betröf och förföljelse för ordets skull.

I Luk. 22: 28 säger frälsaren till sina lärjungar: I ären de, som hafwen uthålligt förblifwit med mig i mina frestelser. Det är klart, att han der med frestelser menar alla de lidanden, försmådelser, förföljelser och swära förhållanden, som han måst utstå af sina fiender.

I Apg. 20: 19 talar Paulus sålunda: I weten, huru jag tjenat Herren under tårar och frestelser, som wedersarits mig genom judarnas försåt. Der är uppenbart, att apostelen med frestelser menar de lidanden och andra swära förhållanden, som wälsats honom af judarna.

I samma mening säger Paulus till de troende i Korinth: Ingen frestelse har påkommit eder, utan den som är menskelig (1 Kor. 10: 13). I 2 Petr. 2: 7—8 säger apostelen: Om Gud frälste den rättfärdige Lot, som plågades af de tygellösa liberaliga umgängelse, så wet Herren att frälsa de gudfruktiga ur frestelsen o. s. w. Der wisar sammanhanget, att apostelen med frestelsen menar det, som de gudfruktiga på ett eller annat sätt få lida af de ogudaktiga och deras synder.

Närmast liknande Jak. 1: 2 är 1 Petri 1: 6, der det heter: I hwilken yttersta tid I sän fröjda eder, sedan I nu hafwen något litet, om det är nödvändigt, blifwit bebröfwade i mångahanda frestelser. Det kan icke lida twifwel, att Petrus der med frestelser menar de lidanden och swårigheter, som den troende här i lifwet måste utstå för sin tro, och som sätta honom på prof, om han skall stå fast eller öfwergiftwa Herren. Nu är att

*) Jag hänwisar med afseende på detta språk till den af mig utgifna öfversättningen af nya testamentet med förklarande anmärkningar.

märka, att uttrycket "mångahanda frestelser" är i grundtexten hos Jakob och Petrus precis det samma*). Sedan detta är egnadt att ingifwa öf den tanken, att äfwen Jakob menar alldeles det samma som Petrus. Men ännu mera stärkes man i denna öfwerthgelse, när man ser på sammanhanget. Petrus angifwer såsom dessa frestelsers ändamål, att de kristnas bepröfwade tro må befinnas mycket dyrbarare än guld. Apostelen ser således i dessa frestelser en pröfning af tron till dennas befastande (v. 7). Och precis det samma gör Jakob i den näst följande versen. Jakob uppmanar alltså de troende i kap. 1: 2 att icke ängslas utan tvärtom glädjas, när de råfa i lidanden och swårigheter för sin tro på Kristus. Ty om än dessa lidanden äro frestelser, med hwilka hjälafjenden söker bringa dem på fall, och hwilka äfwen leda till deras fall, om de gifwa efter för dem, så äro de å andra sidan medel till trons befastande, om de hålla ut i dem.

Hwad som än ytterligare gifwer stöd åt denna uppfattning, är en jemförelse mellan Jak. 1: 3 och Rom. 5: 3. Jakob säger nämligen, att den bepröfwelse i tron, som frestelserna verka, åstadkommer uthållighet. Och precis samma tanke uttrycker Paulus, då han i Rom. 5: 3 säger: Vi berömma öf i lidandena, wetande att lidandet verkar uthållighet. Wigt tyckes det af denna sammanställning wara klart, att Jakob med frestelserna menar det samma, som Paulus kallar lidanden.

I öfwerensstämmelse med hwad apostelen Jakob sagt i v. 2, säger han ock i v. 12. Salig är den man, som uthärdar (härskar ut i) frestelse (så att han icke af den samma låter sig förmås till affall). Äfwen der wisar sammanhanget, att med frestelse menas lidande, som är egnadt att sätta tron på prof. Apostelen tillägger: ty när han blifwit bepröfwad, skall han få lifwets trona. Alltså äfwen der framställs frestelsens ändamål wara, att den troende må blifwa bepröfwad, hwilket just är den verkan, som annars tillskrifwes lidandet för trons skull.

Det är därför utan twifwel en alldeles oriktig uppfattning af Jakobs ord, när man tror, att Jakob med frestelserna menar de syndiga begärelser, som uppstiga i de troendes lött. Huru skulle det öf rimma sig med ett heligt, kristligt sinne att "hålla det för all glädje", när man får känna sådana syndiga begärelser uppstiga? Omöjligt.

Hu intänder man häremot, att Jakob i v. 13 först säger: Ingen, som frestas, må säga, att han frestas af Gud... och sedan tillägger: Men hwar och en frestas, när han drages och lodas af sin egen begärelse. "Der, menar man, der förklarar Jakob sjelf, hwad han menar med frestelsen". Men så är det icke.

Vi hafwa förut sagt, att de lidanden och andra yttre swåra omständigheter, hwari den troende kan komma, kallas frestelser därför, att de kunna wara egnade att bringa honom på fall, nämligen om han med anledning af dem börjar känna sig frestad att öfwergifwa Herren samt wända tillbaka till synden och werlden igen. Sådant hände ju och händer än i dag många. I stället för att dessa "frestelser" skulle hos dem verka uthållighet och ett ännu orubbligare fasthållande wid Herren, finna de genstwar i deras inre, så att de i sitt sinne börja "se tillbaka" och dragas in i synden. Och här om är det, som Jakob talar i v. 13 följ.

Sått öf taga ett exempel. Der är en troende, som till följd af sin tro på Kristus råkar i swåra ekonomiska omständigheter; ja menskligt sedt står hela hans ekonomiska ställning på spel, om han troget vill lyda Herren, medan han deremot tyder sig kunna göra en stor winst, om han något litet gifwer efter. Han har således råkat in i frestelse, och man kan med full sanning säga, att det är Gud, som ledt honom in i den. Men det må icke göra honom ledsen. Guds affigt är endast att göra hans tro bepröfwad. Och håller han ut, så skall han en dag få prisa sig salig för den frestelsen. Derfor må han räkna det för en glädje, att den kommit öfwer honom — allt enligt Jakobs ord. Men se nu: i stället känner han sig frestad att gifwa wila samt börja dagtinga med sitt samwete. Denna frestelse är icke af Gud; henne må han icke räkna för någon glädje. Tvärtom har hon sin grund i "den egna begärelsen", som börjar "draga och loda" honom. Och det slut, hwartill hon leder, är icke trons bepröfning utan döden, säger Jakob. Jag tror, att wi i denna gansta allmänna erfarenhet hafwa den riktiga tolkningen af Jakobs ord.

Huruvida "en troende verkligen kan komma dertill, att han i sjelfwa frestelsestunden känner sig glad", der om är det ju dåraktigt att disputera. I apostlagerningarna se wi exempel på, att apostlarne varit glada, när de måst lida för Jesu skull. I Ebr. 10: 34 berättas öf, huru de troende med glädje lidit sina egodelars stöfling. Och denna stöfling har ju varit en frestelse för dem. Å andra sidan framhåller Petrus i 1 Petr. 1: 6 för de troende, huru de i den yttersta tiden skola få fröjas, sedan de här blifwit bepröfwade i mångahanda frestelser. När Kristus i Getsemane frestades, så war han icke heller glad utan

*) Detta har dock icke hindrat den nya svenska öfversättningen af nya testamentet att i 1 Petr. 1: 6 skrifwa "mångahanda pröfningar", medan den i Jak. 1: 2 skrifwer "mångahanda frestelser".

ängslades ända derhän, att han smettades blod. Den ena gången känner man det så, den andra gången annorlunda i frestelserna. Men i hwad fall som helst är Jakobs förmaning berättigad, då han vill lära de troende att betrakta frestelserna såsom ett medel, som, om de hålla ut i dem, skall göra deras tro bepröfwad och befordra deras frälsning, och som de derför heldre må glädjas än ängslas öfwer.

* * *

I hwad mening sammanställer Paulus Adam och Kristus i Rom. 5: 12 följ. ? Swaret på denna fråga finner man bäst genom att helt enkelt läsa orden, som de stå. I v. 12 säger Paulus: 1:o genom Adam kom synden in i werlden, 2:o genom synden kom döden, 3:o emedan alla syndat, så har döden kommit öfwer alla. Paulus säger alls icke: emedan Adams synd tillräknas alla, nej utan: emedan alla hafwa syndat. Den synd, som kom i werlden genom Adam, har genomträngt alla så, att alla blifwit syndiga, och derför har också döden trängt igenom till alla. Alltså har döden och fördömmelsen sin yttersta grund i Adams synd (v. 17 följ.). Genom sin olydnad warbt han en syndig stamfader, som födt ett syndigt släkte. En lifa föder lifa. Men synden drager döden med sig. I motsats deremot har Kristus genom sin fullkomliga lydnad blifwit en fullkommen frälsare och stamfader för ett rättfärdigt släkte, som genom tron af honom mottager "nådens och rättfärdighetens gåfwas öfwerflöd" (v. 17), hwilket har till följd, att de winna ewigt lif. En lifa wißt som döden följer synden, lifa wißt följer lifwet rättfärdigheten. Här äro alltså två stamfäder och två släkten, näml. 1:o den ene Adam och de många, som födas af honom samt af honom ärfwa synd och död, 2:o den ene Kristus och de många, som födas af honom (genom tron) samt af honom ärfwa rättfärdighet och lif. Huru förträffligt Suther uttrycker detta, kan du läsa i hans ewangeliipredikan på söndagen Septuagesima (N:o 19 § 4 sid. 205 i Fosterl. Stift:s upplaga), der han skrifwer: "Paulus säger, att Adam war en förebild till Kristus, då likwäl Adam gaf oss synden och döden till arf, men Kristus rättfärdigheten och lifwet. Men lifheten ligger icke i sjelfwa arfwet utan i ärfsligheten, som gör, att lifasom synden och döden genom arf wiðläda och följa dem, som födas af Adam, så wiðläda och följa rättfärdigheten och lifwet dem, som födas af Kristus". Man ser således, att denna uppfattning icke är någon "ny lära" utan twärtom den gamla luthersta, ifall hon nu blir säkrare genom det.

B. W.

* * *

"När blir din öfversättning af Nya Testamentet färdig?" Så hafwa många frågat. Derpå kan jag ej swara annat, än att första delen (till och med Apostlagerningarna) blir färdig till instundande jul, om Gud uppehåller min arbetskraft så som hittills. Sedan vill jag arbeta på den andra delen så energiskt, som Gud gifwer nåd till. Första delen kommer att försees med färskildt titelblad, så att den kan bindas såsom ett helt för sig.

* * *

Ansøgarius.

Äfwen till instundande Jul utkommer kalendern Ansøgarius. Den uppmuntran, som denna kalender rönt, manar oss att uppbjuda allt, hwad i vår förmåga står, för att göra den både till innehålllet god och till utstyrelsen behaglig. Wårt bemödande att göra honom allt igenom swenskt och slippa fylla honom med öfversättningar har äfwen i år kröntes med framgång. Han kommer att bland annat innehålla en särdeles förträfflig stilbring öfwer Santalermissionen af en man, som nyss trädte i denna missions tjänst; vidare: Om Kristi uppståndelse och dess betydelse för den kristna tron; Om nya testamentets text, eller huru wi kunna weta, att apostlarna skrifwit just så, som wi nu läsa i det nya testamentet; Hemmet för de elända i Stockholm, en motbild till den i förra årgången stilbrade missionen i Gwita bergen, m. fl.

Ansøgarius utkommer i år liksom föregående år såwål häftad som inbunden i prattband. Bollädspriset blir för häftadt ex. 1 kr. 50 öre och för bundet ex. 3 kr.

Wid subscription lemnas friexemplar och rabatt.

För att kunna medhinna att i rätt tid utexpediera kalendern, wore det godt om requisitioner derå insändes till Expeditionen ju förr desto hellre.

Nya Testamentet

med förklarande anmärkningar

af

P. Waldenström.

Sittills utkomna häft. 1—9 à 75 öre pr häfte.

Guds ewiga frälsningsråd.

af

P. Waldenström.

Första delen häft.....	3 kr.
inb.	4 „
Andra delen häft.....	4 „
inb.	5 „

Stycken af Lifwets ord.

Betraktelser för hwar dag i året

af

P. Waldenström.

Inbunden i wälst band, kostar boken 1 krona 25 öre pr exemplar

Öfwanstående böcker kunna erhållas såwäl i bokhandeln som å Pietisternas Expedition.

Stockholm i Okt. 1886.